

POSUDEK BAKALÁŘSKÉHO FILMU MARKA ČERMÁKA “DERNIÉRA”

Film Marka Čermáka zobrazuje krizi stárnoucího osamělého hrdiny v průběhu pouhých několika hodin, kdy za ním přijíždí dcera, se kterou si ne úplně rozumí. Druhý den má jít pravděpodobně na vyšetření, kterého se bojí, a které snad může mít fatální následky. A ke všemu se mu hrouští ochotnické představení, které režíruje, a které má rád.

Marek Čermák námět svého filmu dlouho proměňoval, a vlastně do natáčení nebylo ve scénáři vše jasné. Nicméně scénář nabízel ve své jednoduchosti zajímavé režijní uchopení. Samotná realizace též neměla hladký průběh. Výsledkem je poměrně krátký tvar s jednoduchým příběhem.

Autor pracuje s dvěma výrazovými rovinami. Realistické vyprávění je svázáno s potencionálně dramatickými situacemi - setkání s dcerou a rozpad ochotnické skupiny v hospodě. Poetizující rovina pak zobrazuje hrdinovy přesuny na kole a jeho bloumání přírodou, případně “snové” přírodní výjevy.

Ve “střetu” těchto rovin shledávám jistou neústrojnost poetiky celého filmu. Jakoby se film poněkud rozpadal do dvou až protilehlých poetik. Ta realistická mně totiž připomíná přímočarou “televizní dramaturgii a inscenování” - postavy si pěkně vše řeknou, aby divák neměl pochybnosti o jaké “drama” jde. Ta poetická pak poněkud samoučelné estetizování, kdy si nejsem jist funkčností scén, případně na mě až příliš doléhá potencionálně prvoplánový symbolický význam: hrdina je “topícím se psem”, hrdina se topí v životních problémech jak v bažině. Tedy symbolická ilustrativnost. Pasáže se psem mohou být navíc vnímány jako do jisté míry snové, ale i tato cesta, v Čermákově podání, by nevedla od prvoplánovosti. Užívání symboličnosti v kinematografii je totiž velmi zrádné.

Účelný je ale přesun části dialogů do M.O. v sekvencích hrdinovy jízdy na kole. Jen bych uvítal, kdyby se zároveň dialog vykrátil a významově tak “netlačil na pilu” v kontextu obrazu znaveného cyklisty. Režisér o tom sám uvažoval, ale vzhledem že neznám konečnou verzi, nevím jak s tím naložil.

Dalším problémem je obsazení, kdy zejména představitel hlavního hrdiny svou roli pojímá poněkud vnějškovými prostředky. Nejpřirozenější je pak vlastně ve chvílích, kdy nemluví a nemá na koho regovat. Samozřejmě v této souvislosti chápu, že prostě není vždy možné získat nejvhodnějšího představitele, a ne každého herce lze vždy uvést do patřičných mezí... Dramatické dialogy a situace ve výrazu takových herců ale pak

nevhodně zdůrazňují svojí “dramatičnost” a “papírovost”. Sestřih někdy umožňuje takové problémy utlumit - ale s rizikem přílišné eliminace celé postavy a jejího smyslu. Přesto bych uvítal o něco “děravější”, méně explicitní dialogy.

Čermák se po sestřihu rozhodl materiál převést do černobílé podoby. Nedomnívám se, že tím ale dosáhl nějaký smysluplný posun. Spíše naopak - barevné provedení, zejména sekvencí v přírodě, vlastně působilo jako jistý kontrapunkt k bídě hrdiny. Navíc černobíle koncipovaný obraz má některé jiné nároky než obraz barevný. Pouhý převod do černobílé je poněkud nedostatečný oproti originální černobílé kompozici. Otázkou je pro mě i volba širokoúhlého formátu, který ostatně Fritz Lang označil za vhodný pouze pro pohřební průvody a hady...

Celkově, navzdory mým výtkám, ale výsledný film hodnotím spíše pozitivně, a práci doporučuji k obhajobě.

25. 8. 2018

Marek Bouda